

Arartekoaren ebazpena, 2007ko otsailaren 27koa. Horren bidez, Arartekoak bukatu du bere jarduera Getxoko Udalak, liburuxka baterako, familia baten irudia –leku publikoan hartua– erabiltzeari buruz.

Aurrekariak

Pertsona batek azaldu digu Getxoko Udalaren erakunde sustapeneko kanpaina batean bere irudia, bere emaztearena eta bere semearena erabili direla, horretarako baimenik eskatu gabe. Erreklamatzailerak liburuxkaren zabalkundea eteteko eskatu zion Udalari, norberaren irudirako eskubidea modu ez-legitimoan urratzea dela iritzita.

Gogoetak

Ararteko erakundeak informazioa eskatu zuen erreklamatzailerak egindako eskaeraren aurrean Udalak jarraitutako jardueren inguruan. Erantzun gisa Udalak txostena bidali zigun; bertan adierazten zenaren arabera, erreklamatzailerak aurkeztutako idazkia Udaleko lege-zerbitzuek aztertu zuten eta eskaerak oinarririk ez zuela erabaki zuten. Geroago, Udalak kartelak kentzeko eskariari uko egitearen erabakia plazaratu zuen udal idazkariaren txosten baten bidez. Laburbilduz, txostenean baieztatzen denez, norberaren eskubideetan kalterik ez zen egon, erreklamatzailerak agertzen ziren argazkiaren hedatzea era duinean egiten baitzen, bizitza pribatuaren eremuan eragin gabe (bide publikoan baitzeuden). Gainera, edonola ere, argazkian bere irudiak duen presentzia osagarri bat besterik ez dela adierazten zen, irudiaren tamainagatik nahiz argazkiaren behealdean dagoen pertsona kopuruagatik.

Horretarako lege-esparrua norberaren irudirako eskubidea da, oinarrizko eskubide gisa eskubide konstituzionalen artean dagoena –Konstituzioaren 18.1 artikulua–. Gainera, 20.4 artikulua dio eskubide horiek errespetatzea adierazpen askatasunei ezarritako muga dela.

Maiatzaren 5eko 1/1982 Lege Organikoak norberaren irudirako eskubidearen edukia garatzen du. Jurisprudentziako doktrinari jarriki, norberaren irudirako eskubidea da besteek, baimenik gabe, norberaren irudiaren oinarrizko ezaugarriak ez ditzaten erreproduzitu pertsona orok duen eskubidea. Hala, argazki bidez edo bestelako prozeduren bidez pertsona baten irudia hartu, erreproduzitu edo argitaratzeko ekintza orok –bizitza pribatuko mementoetan zein horiez kanpo– irudirako oinarrizko eskubidea urratu edo kaltetzen du. Era berean, eskubide hori urratu egiten da pertsona baten irudiaren erreproduzioa publizitate eta merkataritzako helbururik gabe edo antzeko helbururik gabe egin arren, hori egiteko baimenik ez dagoenean. Bestalde, 8.2 artikulua dio eskubide hori muga bat jartzen dio; hori oso garrantzitsua da jorratzen ari garen kasuan. Legeak ez du legez kanpoko urratze gisa hartzen irudiaren hartzea eta erabilera bizitza pribatuko mementoetan eta tokietan denean,

edo bizitza pribatutik kanpo denean, informazio grafiko hori gertaera publikoaren ingurukoa izan ezean eta irudia osagarri gisa azaldu ezean.

Getxoko Udalak onartu egiten du kexa aurkeztu duenaren irudia beharrezko onespenerik gabe erabili duela. Baina urratze hori arauak biltzen duen salbuespenaren barruan sartzen du, irudiaren hedapenak ez baitzion bizitza pribatuari eragiten, bide publikoan zeuden heinean. Gainera, edonola ere, bere irudia argazkian osagarria zen, irudiaren tamainagatik eta argazkian azaltzen den pertsona kopuruagatik. Horrez gain, azaldutako irudiak erreklamatzailen duintasunean inolako kalterik ez duela eragin pentsatzen dute.

1/1982 Lege Organikoan jurisprudentziak “osagarritasun” kontzeptua erreportaje grafikoaren edo berriaren objektu nagusiaren elementu lagungarri gisa interpretatu du. Horregatik, ezin da legatu baldin eta irudiak idatzizko informazioaren edukiarekin loturarik ez badu. Hala ere, beste kasu batzuetan Auzitegi Gorenak irudi osagarritzat hartzen du leku publiko batean gizartean garrantzia duten bi pertsonen ateratako argazkian azaltzen den pertsonaren irudia.

Horregatik guztiagatik, interpreta daiteke erreklamazioa egin duen familiaren irudia erabiltzearen kasua ezin dela legez kanpoko urratze gisa hartu, Legean eta aurreko jurisprudentzian ezarritakoaren arabera. Udalak aurkeztutako elementuen arabera, argazkia toki publiko batean atera zen, herrian gertatutako ekitaldi bat zabaldu eta sustatzeko, eta erreklamatzailen irudia osagarri gisa erakusten du.

Erakunde honek herritarren oinarritzko eskubideen defentsa aktiboa egiteko eginkizuna duen heinean, kasu honen inguruan gogoeta batzuk helaraziko dizkiogu Udalari. Hala, administrazioaren jarduera kasu honetan urratze gisa hartu ezin badugu ere, aipatu nahi dugu beste inguruabar garrantzitsu batzuk ere badaudela, hala nola: argazkian ateratzen diren pertsonen argazkia ateratzeko unean irudia erabiltzeko baimenik ez eskatzea; kaltetuek kartela kentzeko eta kartela erabiltzen uzteko berariazko eskaera egin izana; edo irudian adingaberen bat ateratzea –kontuan izanik adingaberen kasuan eskubide horiek duten garrantzia–. Horrek guztiak nahikoa izan behar zuen Udalak erreklamatzailen eskaera onartu eta, hala, argazkia aldatu edo, dibulgazio eduki berbera izanik, beste bat ateratzeko, goragoko eskubideekin errespetu handiagoa izango zuena. Interpretazio hori norberaren irudirako eskubideari hobe atxikitzen zaio eta, 2002ko maiatzaren 28ko Auzitegi Gorenak adierazten duen moduan, argazkian atera nahi ez duen pertsona orori bere nahia ahalbidetzeko balio behar zuen, izan ere: *“auzi jartzailea zegoen tokia baino urrutiagotik ere berdin-berdin atera zitekeen argazkia, edo, gutxienez, bere nortasuna estal zitekeen, horretarako erabili ohi diren bitartekoen laguntzarekin”*.

Ondorioak

Hala, norberaren irudirako eskubidearen erabateko babesa bermatzeko, Arartekoaren iritziz, administrazio horrek, erreklamatzailen desadostasun adierazia kontuan

hartuta, ez zukeen bere irudia erabili behar, edo, behinik behin, lausotu egin zezakeen, batez ere, adingabeak azaltzen diren heinean.

Iradokizun hori gorabehera, publizitate kanpainan izan duen jarduera egokia izan dela berresten du bere erantzunean Udalak. Horregatik, eta kanpainaren kudeaketak eragin dituen arazoengatik eta, hala egin ezean, galerak ekarriko lituzkeelako baliabide kostuetan, azpimarratu du bidezkoa iruditzen zaiola liburuxkak mantentzea.